

Sygn. akt V U 1344/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku B. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego i o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania B. B. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 1 grudnia 2015 r. **znak** (...)

z dnia 02 grudnia 2015 r. **znak** (...)

oddala odwołanie

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 1344/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 grudnia 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał wnioskodawcy B. B. (1) prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 listopada 2015 r. oraz ustalił wysokość emerytury. Do obliczenia wysokości emerytury organ rentowy –zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej– przyjął kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowaną na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji w wys. 0 zł oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wys. 136.378,59 zł, które podzielił przez średnie dalsze trwanie życia – 211,40 miesięcy. Kwota emerytury ustalona w powyższy sposób wyniosła 645,12 zł.

Jednocześnie, decyzją z dnia 1 grudnia 2015 r., znak: (...), organ rentowy –w celu obliczenia emerytury wnioskodawcy– na podstawie art. 174 ustawy emerytalnej ponownie ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawcy. Przy ustalaniu kapitału początkowego ZUS uwzględnił łącznie 15 lat, 7 miesięcy i 14 dni okresów składkowych. Ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. kapitał początkowy wnioskodawcy wyniósł 41.626,53 zł. Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął lata 1989 – 1998, w tym lata, w których przyjął dochód zerowy. Wartość tego wskaźnika wyniosła 3,56%.

Odwołanie od powyższych decyzji złożył wnioskodawca B. B. (1) wnosząc o ich zmianę. Podnosił, iż do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ZUS niesłusznie przyjął lata zerowe z uwagi na brak dokumentów płacowych z tytułu zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w Z. i w C.. Podał, iż z dokumentów, które przedłożył do ZUS wynika, iż były odprowadzane składki na ubezpieczenia społeczne oraz wysokość wynagrodzenia, co zostało potwierdzone świadectwem pracy. Wskazał nadto, iż dokumenty dotyczące zatrudnienia w ww. zakładach pracy zostały przekazane do Zakładowego Archiwum w Ś.z którego otrzymał informację pisemną, iż nie zostały odnalezione. W ocenie odwołującego, niesłuszne przyjęcie przez ZUS lat zerowych spowodowało zaniżenie zarówno kapitału początkowego, jak i wysokości przysługującej mu emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu powołał się na te same argumenty, co w zaskarżonych decyzjach. Dodatkowo wskazał, że do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego:

- dla okresu pozostawania w stosunku pracy od 6 stycznia 1975 r. do 10 października 1975 r. – przyjął wynagrodzenie minimalne, tj. kwotę 10.994,00 zł,
- dla okresu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 marca 1993 r. do 30 czerwca 1993 r. – przyjął podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, tj. kwotę 8.524.200,00 zł,
- dla okresów pracy na podstawie umowy zlecenia: od 1 kwietnia 1982 r. do 1 maja 1992 r. i od 1 czerwca 1992 r. do 28 lutego 1993 r. – przyjął kwotę zerową z powodu braku informacji o podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Podał, iż najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ustalony z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r., wynosi 3,56%. Został on ustalony prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami, tak samo wysokość kapitału początkowego i związana z tym wysokość emerytury ubezpieczonego.

Sąd ustalił:

Wnioskodawca B. B. (1) urodził się w dniu (...)

W dniu 28 października 2015 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę. Do wniosku dołączył:

- zaświadczenie, że w okresie od 25 października 1967 r. do 1 czerwca 1971 r. odbywał służbę wojskową,
- zaświadczenie, że w okresie od 6 stycznia 1975 r. do 10 października 1975 r. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w C. na stanowisku traktorzysty,
- „świadectwo pracy” wystawione przez (...) Spółdzielnię (...) w Z., z którego wynika, że w okresie od 1 kwietnia 1982 r. do 31 maja 1992 r. pracował na podstawie umowy zlecenia (umowy o przewóz mleka) w wymiarze 4 – 6 godzin dziennie na stanowisku wozaka, na którym otrzymywał wynagrodzenie 1314.000 zł,
- „świadectwo pracy” wystawione przez (...) Spółdzielnię (...) w C., z którego wynika, że w okresie od 1 czerwca 1992 r. do 28 lutego 1993 r. pracował na podstawie umowy zlecenia (umowy o przewóz mleka) w wymiarze 4 – 6 godzin dziennie na stanowisku wozaka,
- pismo z (...) Spółdzielni (...) w Z. z dnia 10 stycznia 1994 r., że za cały okres zatrudnienia wnioskodawcy, tj. od 1 kwietnia 1982 r. do 31 maja 1992 r., podlegał ubezpieczeniu społecznemu i z tego tytułu były odprowadzane składki dla ZUS,
- pismo z Zakładu (...) Sp. z o.o. w Ś. z dnia 24 marca 2015 r., z którego wynika, że w dokumentach przekazanych do archiwizacji przez (...) Spółdzielnię (...) w Z. nie odnaleziono dokumentacji osobowo –płacowej wnioskodawcy.

W okresie od 1 marca 1993 r. do 30 czerwca 1993 r. wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z ww. okresu wyniosła 8.524.200,00 zł.

W okresach: od 1 października 1986 r. do 31 grudnia 1989 r. o od 1 lipca 1993 r. do 30 kwietnia 2015 r. wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników. Z powyższego tytułu nabył prawo do emerytury rolniczej.

W oparciu o ww. dane organ rentowy w dniu 1 grudnia 2015 r. wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję ustalającą wartość kapitału początkowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 41.626,53 zł. Przy ustalaniu kapitału początkowego ZUS uwzględnił łącznie 15 lat, 7 miesięcy i 14 dni okresów składkowych wnioskodawcy. Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął lata 1989 – 1998, w tym lata od 1989 do 1992 i od 1994 do 1998, w których przyjął dochód zerowy wnioskodawcy. Wartość wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniosła 3,56%.

Decyzją z dnia 2 grudnia 2015 r., również zaskarżoną w niniejszej sprawie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, obliczając jej wysokość na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. do obliczenia jej wysokości przyjął kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowaną na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji w wys. o zł oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wys. 136.378,59 zł, które podzielił przez średnie dalsze trwanie życia – 211,40 miesięcy, co w efekcie dało kwotę emerytury ubezpieczonego w wysokości 645,12 zł.

/bezsporne, nadto: akta ubezpieczeniowe ZUS/

Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Przyjmuje się, że w razie niemożliwości przedstawienia przez ubezpieczonego ww. dowodów dopuszczalne jest przyjęcie wynagrodzenia z kopii dokumentacji płacowej sporządzonej przez archiwa lub przez instytucje przechowujące dokumentację danego zakładu bądź prywatnego pracodawcy pod warunkiem jednakże, że wysokość poszczególnych składników wynagrodzenia została w tych dokumentach określona kwotowo i nie budzi wątpliwości, iż wykazane składniki były pracownikowi wypłacane oraz podlegały składce na ubezpieczenie społeczne. Do podstawy wymiaru świadczeń przyjmuje się te składniki wynagrodzenia, które w rozumieniu przepisów o podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne obowiązujących we wskazanym przez zainteresowanego okresie podlegały składce na ubezpieczenie społeczne.

Od 1 stycznia 2009 r. ustawodawca dla uprawnionych, którzy wykazali okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia, ale nie są w stanie wykazać wysokości podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia, przewidział możliwość przyjęcia za te okresy jako podstawy wymiaru składek minimalnego wynagrodzenia za pracę. Do art. 15 ustawy emerytalnej dodany został bowiem ust. 2a, zgodnie z którym –jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Takiego samego mechanizmu ustawodawca nie zastosował jednak w przypadku osób zatrudnionych w oparciu o umowę zlecenie czy inną umowę cywilnoprawną o świadczenie usług.

W rozpoznawanej sprawie zasadniczy spór sprowadzał się do ustalenia podstawy wymiaru składek za okresy zatrudnienia wnioskodawcy w oparciu o umowę zlecenie –umowę o przewóz mleka kolejno w dwóch (...) Spółdzielniach (...): w Z. i w C. w okresie od 1 kwietnia 1982 r. do 28 lutego 1993 r. Wnioskodawca na okoliczność wysokości podstawy wymiaru składek z ww. okresu pracy jako zleceniobiorca nie legitymował się żadnymi dokumentami. Przede wszystkim –jak wynika z pisma z Zakładu (...) Sp. z o.o. w Ś. z dnia 24 marca 2015 r.– w dokumentach przekazanych do archiwizacji przez (...) Spółdzielnię (...) w Z. nie odnaleziono dokumentacji osobowo – płacowej wnioskodawcy. Sam zaś wnioskodawca nie przedłożył żadnych dokumentów, które pozwoliłyby na ustalenie w niebudzący wątpliwości sposób, czy i w jakiej wysokości składki zostały uiszczone na ubezpieczenie społeczne w ww. okresie. Informacji takich nie zawiera przedłożona przez wnioskodawcę legitymacja ubezpieczeniowa ani dokumenty w postaci „świadectw pracy” czy pisma z (...) Spółdzielni (...) w Z.. Z tego ostatniego dokumentu wynika, że ubezpieczony za cały okres zatrudnienia w ww. Spółdzielni (...) podlegał ubezpieczeniu społecznemu i z tego tytułu były odprowadzane składki dla ZUS. Z dokumentu tego wynika zatem tylko ogólna informacja o odprowadzaniu składek do ZUS, lecz nie ma żadnej informacji o tym, od jakiej podstawy wymiaru ani za jaki dokładnie okres składki takie były odprowadzane. Z powyższego nie można też wywieść, czy rzeczywiście za każdy z poszczególnych miesięcy składki takie zostały uiszczone. W świetle zatem dowodów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, w tym w szczególności zawartych w aktach ubezpieczeniowych wnioskodawcy, nie można ustalić w sposób niebudzący wątpliwości podstawy wymiaru składek za sporne okresy. Nie można przy tym do ustaleń przyjąć takiego samego mechanizmu, jaki ustawodawca przewidział w art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej. W obowiązującym prawie nie przewidziano bowiem analogicznej –jak w sytuacji osób zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę– konstrukcji przyjmowania minimalnego wynagrodzenia za pracę dla osób, które były zatrudnione w oparciu o cywilnoprawne formy zatrudnienia i nie są w stanie wykazać zarobków z tego okresu, od których odprowadzone zostały składki na ubezpieczenia społeczne.

W takim stanie rzeczy, wobec braku dowodów bezpośrednich czy choćby pośrednich, na podstawie których można by było ustalić wartość osiąganego przez ubezpieczonego w spornych okresach wynagrodzenia oraz wartość uiszczonych do ZUS składek na ubezpieczenia społeczne, nie ma możliwości podważenia zaskarżonych w sprawie decyzji.

Wobec zatem braku uzasadnionych podstaw odwołania, Sąd –w oparciu o przepis art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ § 1 k.p.c.– odwołanie B. B. (1) oddalił, o czym orzekł w sentencji wyroku.